

CORTES - VÝNOSNÁ LINIOVÁ ODRŮDA ŘEPKY OZIMÉ

Cortes - yielding line variety of winter oilseed rape

Ivana MACHÁČKOVÁ, Jiří KUNTE, Kateřina BĚLSKÁ

Selgen, a.s.

Summary: Cortes - specifically bred for Central European conditions winter oilseed linear variety, originating at breeding station in Chlumec over Cidlina. Overwintering ability is excellent, which was confirmed in the winter of 2011/2012, when temperatures repeatedly fell far below freezing to -24°C without snow cover. Typical are low, richly branching plants. The results of many tests and studies show that the variety is only slightly higher than semi-dwarfs hybrids, which together with very good health determines the variety of plants to rapid and abundant harvest. Cortes is a variety of excellent lodging resistance. It has a "double zero" erucic acid and low glucosinolate content. Cortes are among the most powerful variety, throughout state testing surpassed control line yield varieties of 100 -106 %.

Key words: Cortes, winter oilseed rape, variety, overwintering, health, no lodging, yield

Souhrn: Cortes - cíleně pro středoevropské podmínky vyšlechtěná liniová odrůda ozimé řepky olejky, s původem na šlechtitelské stanici v Chlumci nad Cidlinou. Schopnost přezimování je výborná, což se potvrdilo v zimě 2011/2012, kdy teploty opakovaně klesaly hluboce pod bod mrazu až k -24°C bez sněhové pokrývky. Typické jsou nízké, bohatě větvičící rostliny. Výsledky z mnoha testů a také z praxe ukazují, že odrůda je pouze mírně vyšší než polotrpasličí hybridy, což společně s velmi dobrým zdravotním stavem rostlin předurčuje odrůdu k rychlé a bohaté sklizni. Cortes je odrůda s vynikající odolností proti poléhání. Má „dvounulový“ obsah kyseliny erukové a nízký obsah glukosinolátů. Cortes patří mezi nejvýkonnější odrůdy, po celou dobu státních zkoušek překonával výnosem kontrolní liniové odrůdy od 100 do 106 %.

Klíčová slova: Cortes, řepka ozimá, odrůda, přezimování, zdravotní stav, nepoléhavost, výnos

Úvod

Šlechtění nových odrůd řepky je odborná, soustavná a velmi dlouhodobá činnost. Ve společnosti Selgen, a.s. se šlechtěním řepky zabývá šlechtitelská stanice v Chlumci nad Cidlinou, pod vedením šlechtitelky Ing. Ivany Macháčkové. A daří se! Zde vyšlechtěné odrůdy byly uvedeny na trh a jsou u zemědělské veřejnosti známé a stále více oblíbené. Vyrovnané v tuzemských podmínkách ceněné vlastnosti jako je mrazuvzdornost, odolnost poléhání a samozřejmě vysoký výnosový potenciál, přesvědčily řadu pěstitelů a osevní plocha osetá odrůdami s původem ve šlechtění Selgen, a.s. vzrostla meziročně téměř dvojnásobně. Výkony odrůd jsou vždy na úrovni nejlepších odrůd na tuzemském trhu. Všechny nové odrůdy jsou testovány Většina semenářských firem i pěstitelů ví z vlastní zkušenosti, že prosazování tuzemských produktů na

trhu je poměrně obtížné a to i při srovnatelné, často vyšší kvalitě. Společnost Selgen, a. s. proto klade vysoký důraz na získávání důvěryhodných informací o vlastních odrůdách v domácích podmínkách. Všechny odrůdy byly zařazeny do odrůdových zkoušek výkonu v ÚKZÚZ a dále do všech významných komerčních pokusů, které prověřily odrůdy z různých hledisek. Zde hrají významnou roli pokusy ČZU ať už maloparcelní, poloprovozní či tématické. Zejména výsledky z jednotlivých lokalit jsou velmi dobrým vodítkem pro výběr odrůdy. I podle nich si pěstitel volí složení portfolia pro vlastní zásev. S přihlédnutím k průběhu ročníku a srovnání vlastností odrůdy v delším časovém období, je možné dobře posuzovat její vhodnost pro konkrétní podmínky v praxi.

Materiál a metody

K prezentaci vlastností odrůdy Cortes byly použity výsledky "Výsledky zkoušek užitné hodnoty ze sklizně 2013" (ÚKZÚZ, na dvanácti lokalitách) a výsledky maloparcelního a poloprovozních pokusů ČZU 2013 na stanovištích Č. Újezd, Hrotovice, Humburky,

Kelč, Nové Město na Moravě, Rostěnice a česko-polský pokus Velké Hoštice.

Dále byl Cortes zkoušen v sortimentu A - "Poloprovozní pokusy SPZO 2013".

Pozn.: hodnota pokusu SPZO je orientační, protože není zveřejněna metodika pokusů.

Výsledky a diskuse

CORTES. Stabilní vysoký výnos ve zkouškách ÚKZÚZ 2012/2013 - **5,08 t/ha**, výnos poloprovozních pokusů ČZU 2012/2013 **5,07 t/ha**. Těmito výsledky běžně převyšuje dovážené hybridy.

Cortes je pylově fertilní, liniová, středně raná odrůda, s vegetační dobou 200 dnů. Vhodný pro pěstování ve všech výrobních oblastech. Dosáhl výnosu 101 % v chladné oblasti a 102 % v teplé oblasti na průměr liniových odrůd (ÚKZÚZ 2012/2013). Na podzim tvoří kompaktní listovou růžici, s výbornou

pokryvností, na úrovni 8,2 - 8,6 bodu (9-1). Porost nemá tendenci k přerůstání a za obvyklých okolností stačí jedno ošetření regulátorem růstu na podzim. Je vhodný pro výsevy v běžném agrotechnickém termínu.

V přezimování porostů je na absolutní špičce. I při velmi silných mrazech se na stoncích netvoří praskliny, které by se mohly stát vstupní branou pro houbové patogeny. Níže uvedený graf ukazuje, jak řepky přezimovaly v kritické zimě sezóny 2011/2012, odrůda Cortes je vyznačena tmavě.

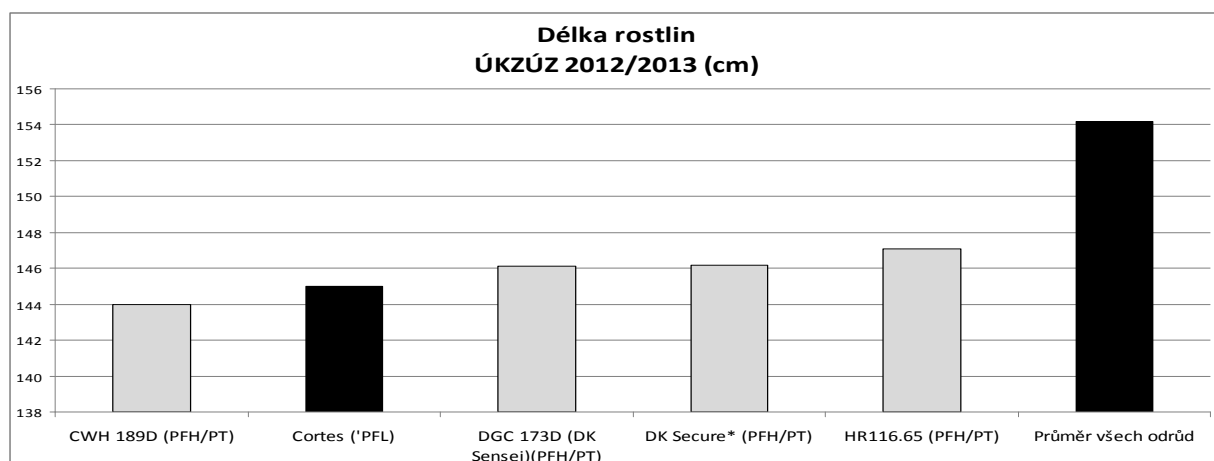
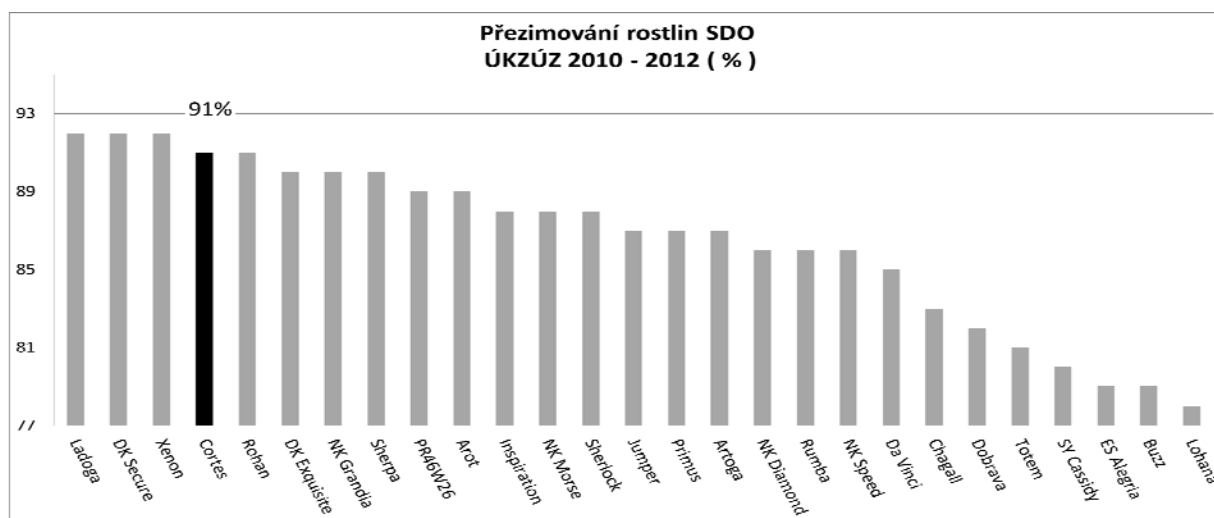
Rostliny jsou velmi nízké (138 cm podle ÚKZÚZ), na úrovni polotrpasličích hybridů (dále PFH/PT). Ve sklizni 2013 byla průměrná výška rostlin odrůdy Cortes menší než většina PFH/PT odrůd, zařazených v pokusech ÚKZÚZ, a o 10 cm nižší než je průměr pokusu.

Habitus rostlin se od PFH/PT zásadně odlišuje. Cortes mohutně větví výše nad zemí a tvoří vzdušný porost s příznivým mikroklimatem, které omezuje tlak houbových chorob. Odolnost proti chorobám je na vysoké úrovni, zejména odolnost proti fomovému černání stonku a sklerotiniové hnilobě je nadprůměrná. V odolnosti černi řepkové dokonce velmi vyniká nad průměrem. Kombinace nízkých rostlin a velmi dobrého

zdravotního stavu dává odrůdě Cortes velmi vysokou, nadstandardní odolnost proti poléhání. Níže uvedený graf ukazuje tuto jeho vlastnost ve srovnání s konkurenčními odrůdami dle SDO ÚKZÚZ 2011/2012. Odrůda Cortes je vyznačena tmavě.

Nízké, nepoléhavé rostliny umožňují bezproblémovou a rychlou sklizeň s velkou úsporou pohonných hmot.

Velký důraz klade společnost Selgen, a. s. na kvalitu produkovaného osiva. Všechna osiva, určená na osev běžných ploch, jsou vyráběna z nejlepších generací genetického materiálu.

pozn. * polotrpasličí hybrid

Informační zdroje

www.ukzuz.cz

ČZU

SPZO

Kontaktní informace

Ing. Ivana Macháčková, Kateřina Bělská, Selgen, a.s., Šlechtitelská stanice, Chlumeč nad Cidlinou

Ing. Jiří Kunte, Selgen, a. s., Podnikové ředitelství, Stupice, tel: 724 200 989, kunte@selgen.cz, www.selgen.cz